

MATĚJ HOUŠKA

ŽIVOT
ZÁLESKA

Albatros

Život zálesáka

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.albatros.cz
www.albatrosmedia.cz

Matěj Houška

Život zálesáka – e-kniha

Copyright © Albatros Media a. s., 2026

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS **MEDIA**

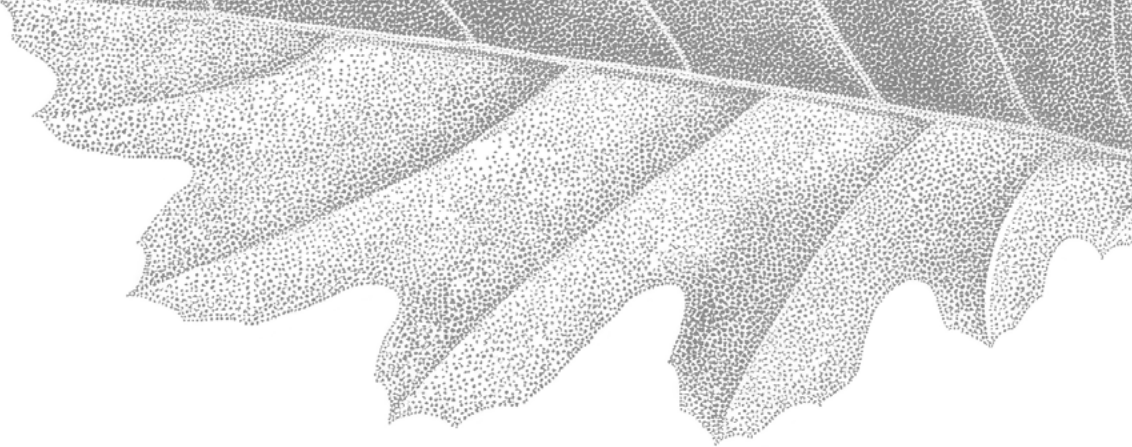
OBSAH

Kapitola 1	
Dobrodružství začíná	4
Kapitola 2	
Za oponou noci	8
Kapitola 3	
Na chatrči	24
Kapitola 4	
Dobrý sluha, špatný pán	34
Kapitola 5	
Kudy teče život	48
Kapitola 6	
Vybavení zálesáka	62
Kapitola 7	
Expedice Mongolsko	74
Kapitola 8	
Po stopách divočáků	84
Kapitola 9	
Na vandru	104
Kapitola 10	
Plňte si své sny	116

KAPITOLA 1

DOBRODRUŽSTVÍ ZAČÍNÁ

„**M**atěji, kdo je to vlastně zálesák?“ ptá se mě zvědavě jeden malý klučina u plápolajícího ohně. Chvilí jsem se zamyslel a pak mu povídám: „Víš, zálesák je člověk, který má rád pobyt v přírodě a dokáže se v ní sám o sebe postarat. Zná zvěř, rostliny, dokáže se v přírodě orientovat, odolávat nevyzpytatelným přírodním živlům, ale hlavně ovládá styl přežití. A možná bys ani nevěřil tomu, že ti úplně nejlepší zálesáci tohle všechno zvládnou, jak se říká, holýma rukama i v té nejdrsnější divočině.“ Jednu věc jsem mu ale tenkrát říci zapomněl. Zálesákem se člověk nenarodí, zálesákem se člověk stává! A právě zálesáctví mu pak může otevřít dveře do světa nezapomenutelných příběhů, svobody a dobrodružství.

Jak u mě celá ta cesta začala? Pojdme se vrátit úplně na začátek. Ještě jsem ani nechodil do školy, když jsem se poprvé objevil u meandrujícího potoka nedaleko našeho domu. Seděl jsem na břehu, nohama máchal ve studené vodě a cítil, jak mi slunce hřeje do zad. Potok byl malý, sotva pár kroků široký, ale já v něm viděl nekonečný svět. Zaujalo mě, jak voda zpívá mezi kameny, jak pod hladinou tančí malé vodní rostlinky nebo jak proud vyhlodává strmé břehy. Každý zvuk, každý pohyb mě fascinoval. V té chvíli jsem ještě vůbec netušil, že právě tady se začíná psát můj vlastní příběh – příběh zálesáka.

Od potoka už to byl jen kousek do lesa. Zpočátku jsem se tam bál vkročit sám, ale jednou jsem se přeci jen odvážil. Pod nohama mi křupaly větvičky a spadané listy, jako bych na každém kroku

objevoval něco nového. Les byl jiný než naše zahrada – tajemný, tichý, ale zároveň plný života. Už tehdy jsem se snažil naslouchat zvukům kolem – šustění větví, zpěvu ptáků, občasnému zakrákání vran vysoko v korunách stromů i dopadajícím kapkám deště.

První zálesácké lekce jsem si ani neuvědomoval. Poznával jsem, co je suché dřevo, když jsem s tátou zkoušel stavět malé přístřešky z větví, učil se, kde najít jedlé plody nebo jak rozpoznat stopy divokých zvířat. V lese jsem dokonce poprvé na vlastní oči zahlédl

Všechno začalo obyčejnou zvědavostí.

srnku – jen na malý okamžik se zastavila mezi stromy, podívala se na mě a pak zase zmizela do neznáma. Měl jsem pocit, jako by mi les sám odhaloval nová a nová tajemství, což mě nutilo hledat pořád dál.

Jak jsem rostl, stávaly se mé výpravy odvážnějšími. Naučil jsem se rozdělat oheň pomocí suchého kletí, uvařit jednoduché jídlo z toho, co jsem našel v přírodě, a jednou už jsem také přespal venku pod širým nebem. V noci mě sice trochu strašily zvuky lesa, ale když jsem se ráno probudil a viděl, jak první sluneční paprsky prosvítají mezi kmeny stromů, věděl jsem, že se příroda stává mým druhým domovem.

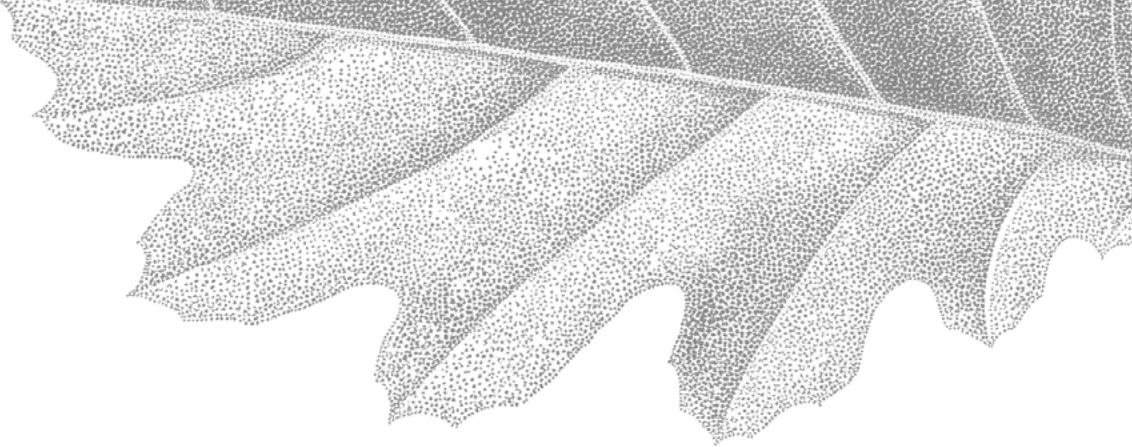
Být zálesákem neznamena mít vše dokonale naplánované nebo být všestranným odborníkem od prvního dne. Znamená to učit se krok za krokem, vnímat přírodu kolem sebe a odvážit se ji objevovat kousek po kousku. Když jsem já, ten malý kluk u potoka, mohl začít, může začít každý z vás. Stačí jen naslouchat přírodě a nebát se vykročit.

A co vám přinese tato kniha? Čeká vás spousta dobrodružných příběhů i praktických dovedností! Dozvíte se, jak postavit jednoduchý přístřešek, kde najít vodu a jak ji bezpečně pít. Naučíte se rozdělat oheň bez sirek, vařit jednoduchá jídla z přírodních surovin, číst stopy lesa nebo se společně vydáme po stopách tvorů, kteří v lese žijí. Povíme si také, jak si poradit v náročných situacích, a hlavně jak se k přírodě chovat s respektem, abychom ji společně chránili a mohli si její krásy užívat naplno ještě spousty let. Držte si klobouky, protože každá kapitola vás přenese do světa, kde se i z obyčejného dne stává dobrodružství! Tak, zálesáci, vzhůru do lesa! ►

KAPITOLA 2

ZÁ
OPONOU
NOCI

Svět přírody je tak rozmanitý a obsáhlý, že na něj jedna knížka opravdu stačit nebude. Les není kulisa. Je to živý prostor, který funguje podle vlastních pravidel, a kdo je nezná nebo je nerespektuje, ten dřív či později narazí. Právě proto zálesák nepotřebuje být nejsilnější ani nejrychlejší, musí být připravený.

Základní zálesácké dovednosti nejsou žádná romantická legenda z dobrodružných knížek. Jsou to jednoduché, praktické věci, které rozhodují třeba o tom, jestli noc přečkáte v klidu, nebo jestli se z ní stane neúprosný boj s chladem, větrem a vlastní únavou. Umět rozdělát oheň, dokázat sehnat vodu i jídlo a především opatřit si včas přístřešek – právě to musí být základní dovednosti každého zálesáka, které vám v případě přežití můžou i zachránit život.

Přístřešek je víc než jen střecha nad hlavou. Je to hranice mezi vámi a přírodou. Ne proto, abyste se od ní oddělili, naopak, abyste našli správnou rovnováhu. Odolný přístřešek vás chrání před deštěm, větrem, dokáže vás ukrýt před zvěří i nebezpečnými lidmi, pomáhá udržet tělesné teplo a dává pocit bezpečí. A právě ten je v divočině k nezaplacení.

Téma přežití je opravdu nekonečné a museli bychom o něm číst hodiny a hodiny – záleží na místě, době, kterou v přírodě strávíte, vybavení, jaké máte s sebou atd. Takže z hlediska přežití se v této knize zaměříme hlavně na ten úplně první okamžik, když se dostanete do situace, že se budete muset sami o sebe postarat.

I sama příroda dokáže nabídnout téměř hotový úkryt.

Občas zaslechnu takové zajímavé tvrzení – „Vždyť jsme přece v Česku, všude silnice, vesnice, cyklostezky, tady se mi v přírodě nic stát nemůže a žádné dovednosti přežití vůbec znát nepotřebuju.“ Tomu se vždycky tiše usmívám, protože to rozhodně neplatí. Samozřejmě je pravdou, že naše příroda se nedá srovnat například s kanadskou divočinou nebo Mongolskem, mluvím z vlastní zkušenosti, protože jsem dobrodružnou expedici v mongolské divočině sám podnikl. To ale neznamená, že vám u nás nic nehrozí. I v Česku jsou pořád divoká místa, kde na člověka jen tak nenarazíte. Stačí pak už jen nečekaná bouřka, hustá mlha, kdy se najednou v lese

ztratíte – důkazem je i to, že každý rok záchranáři hledají v našich horách ztracené turisty, anebo jakékoliv zranění. Co kdybyste během obyčejné procházky třeba spadli do hluboké rokle, zlomili si nohu a při pádu rozbili telefon? Myslíte, že by vás někdo včas našel?

Pokud byste se někdy náhodou v přírodě ztratili nebo se dostali do jakékoliv jiné nebezpečné situace a kvůli aktuálním podmínkám potřebovali sehnat přístřešek, platí jedno zásadní pravidlo – nic sami nebudovat. Cílem není postavit dřevěný palác v lese. Podstatou je i z minima vytvořit maximum, číst krajinu a využít to, co sama nabízí. Dívejte se kolem sebe a možná zjistíte, že skoro hotových provizorních přístřešků se okolo vás nachází víc, než byste čekali.

Občas se stačí jen dívat kolem sebe.

Hledejte padlé stromy, jámy, příkopy a jakékoliv vhodné přírodní úkryty. Pokud budete úspěšní, stačí vám provizorní přístřešek pouze jednoduše dotvořit. Základem je sehnat smrkové větve nebo mech na střechu, případně i na odkryté části bočních stran, čímž se budete chránit. Pokud s sebou nemáte pilku, určité to v krizi zvládnete i holýma rukama. Můžete si ale pomoci ostrým kamenem, případně vyrobit z klacku páčidlo.

Napadlo by vás ale, že úkryt můžete najít i ve skalách? Jednou jsem si vyšel na krátký vandr podél potoka, který protéká nádherným hlubokým údolím, a ve stržích nad hladinou jsem si všiml nevelikých skalních útvarů. Řekl jsem si, že je musím prozkoumat, klidně jen proto, že od nich bude určitě krásný výhled na potok. A tak jsem lezl, lezl a doufal, že tam třeba objevím malou jeskyni, nebo alespoň skalní převis. I to je na zálesáctví krásné – chvíle překvapení. Jeskyni jsem bohužel nenašel, ty jsou u nás samozřejmě vzácné, ale narazil jsem hned na několik skalních převisů, a navíc jeden úplně ukázkový. Byl schovaný stranou od všeho, skoro jako by nechtěl být nalezen. Skála se nad terénem lámala do přirozené střechy a pod ní vznikl suchý, rovný prostor, kam by se člověk bez problémů vešel i s batohem. Když jsem si pod převisem stoupl, okamžitě jsem cítil rozdíl – vítr se tu lámal, kapky vody ze včerejšího deště se dovnitř vůbec nedostaly a chlad od země nebyl tak nepříjemný. Právě tohle je jeden z nejlepších provizorních přístřešků, jaký můžete v lese najít. Sedl jsem si, sundal batoh a jen poslouchal potok hluboko pod sebou. Voda šuměla pořád stejně, zatímco nahoře v korunách stromů se občas ozval poryv větru. Pod převisem byl ale klid. Skalní přístřešek má jednu zásadní výhodu – většinu práce už za vás udělala sama příroda. Nemusíte stavět složité konstrukce ani kácet stromy. Stačí prostor upravit tak, aby byl obyvatelný. U skalních převisů je ale vždy potřeba přemýšlet, odkud pravděpodobně přijde vítr s deštěm. Pokud je převis otevřený přímo proti převládajícímu směru větru, může se z ideálního úkrytu stát past. Tento byl natočený bokem k údolí, takže vítr sklouzával po stěně

